

ת"פ 16512/08 - דוד גודובסקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו

ת"פ 16512-08 מדינת ישראל נ' קירשנបאום ואח'

לפני כבוד השופט ירון לוי
 המבקש
דוד גודובסקי ע"י ב"כ עו"ד מאור ברדיץ'בסקי עו"ד לירן
זילברמן
נגד
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות המדינה - המחלקה הכלכלית
ע"י ב"כ עו"ד ד"ר מאור אבן - חן
משיבה

החלטה הבקשה

1. בקשה הנאשם 2 (להלן: "ה המבקש") כי המותב יפסול עצמו מהמשפט הדיון בעניינו, בשל חשש ממשי למשוא פנים כלפיו, וככלפי באי כוחו, ולחילופיו, להעביר למותב אחר את המשפט הדיון בעניינו, מחמת מראית פני הצדוק.

העובדות וההיליכים

2. להלן יפורטו העבדות הרלוונטיות להכרעה בבקשתו.

3. ביום 6.6.17 הוגש נגד המבקש - ששימש, בתקופה הרלוונטית, מנהל אגף הארגון של מפלגת "ישראל ביתנו" - כתוב אישום, שבו הואשםו, יחד עמו, מזכ"לית מפלגת "ישראל ביתנו" (נאשםת 1 בכתב האישום; להלן: "הנאשםת"), מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, ורعيיתו (נאשימים 3, ו-5) וגזבר מועצת מטה בניין (נאשם 4).

הנאשימים 4 ו-5 הודיעו במסגרת הסדרי טיעון, בכתב אישום מתוקנים, ודינם נגזר.

.4. בכתב האישום המקורי יוחסו לבקשת שלושה מתוך שנים-עשר אישומים, בכלל כתוב האישום, במסגרת הואשם בעבירות הבאות: ל欺חת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") (שבע עבירות); בקשה שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק ביצירוף סעיף 294 לחוק (שmeno) עבירות); הלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון" (ריבוי עבירות); שימוש במרמה ערימה ותחבולה במצויד ובכוונה להתחמק ממס, עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסת [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן: "פקודת מס הכנסת") (ריבוי עבירות); סחיטה באיזומים, עבירה לפי סעיף 428 סיפה לחוק; קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

.5. בישיבת מענה מיום 7.9.17 נקבע כי במידת הצורך, תחול שמיית הראיות, ביום 18.8.1.

.6. ביום 12.9.17 נעתר בית המשפט לבקשת סניגורי המבוקש דאז, עו"ד אלון רון ועו"ד אילית לשם, וחררם מייצגנו.

ביום 17.10.17, מונו עו"ד מאור ברדיץ'בסקי ועו"ד לiran זילברמן, ליציג את המבוקש מטעם הסניגוריה הציבורית.

.7. בשים לב להצטרפותם המאוחרת של עו"ד ברדיץ'בסקי וזילברמן להליך, ביחס לسنגורו יתר הנאים, נעתר בית המשפט, ביום 22.11.17, חלקיים, לבקשתם לדחות הדיון במספר חדשם, והורה על דחיתת תחילת שמיית הראיות ליום 5.2.18.

על מנת ליתן לבאי-כוח המבוקש שהות נוספת, ולהקל עליהם במידת האפשר את ההיערכות לשמיית הראיות, נקבע כי בתילה יעדו עדי תביעה ויוגשו ראיות, ביחס לאישומים שאינם מיוחסים לבקשת.

.8. ביום 5.2.18 הוחל בשמיית הראיות, כאשר בהתאם למתחווה המתואר, בשלב ראשון העידו עד תביעה והוגשו ראיות, ביחס לאישומים שאינם מיוחסים לבקשת.

.9. ביום 19.3.18 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון. בהתאם להסדר, הודה המבוקש, והורשע, בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:

א. ל欺חת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק (ארבע עבירות);

ב. בקשה שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק ביצירוף סעיף 294 לחוק (שתי עבירות);

ג. הלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור

הלבנת הון (שלוש עבירות).

10. במסגרת ההסדר לא הגיעו הצדדים להסכמה עונשית. הוסכם, שהצדדים יטענו לעונש ללא הגבלה, מבל' לחלק על העובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן.

עוד הוסכם, שה המבקש יטען, במסגרת הטיעונים לעונש, שלא קיבל טובת הנאה לכיסו הפרט, כי ישמש עוזרה של הנואמת ופועל לטובת המפלגה, ושלא יהיה בהודאותו כדי להפليل מי מהנאשמים האחרים בפרשה.

11. לאחר הצגת ההסדר, עתרו בא-כוח המבקש, כי הטיעונים לעונש ישמעו בפני מותב אחר, זאת מטעמים עיקריים: הטענה כי לשם מראית פני צדק, ראוי שדינו של המבקש ייגזר על ידי מותב שלא שמע ראיות בתיק, ובפרט, שלא נחשף לריאות שהtauור ספק באשר לקבילותן; האפשרות שבגזרת הדיון תtauור עילת פסולות בגין נאשמים הנוטרים.

בתשובה לשאלת בית המשפט, הבהירו בא-כוח המבקש כי אין מדובר בבקשת לפסילת המותב, ולא הועלתה טענה כלשהי בדבר חשש למשוא פנים בגין המבקש.

ב"כ המאשימה, עוזר אבן חן, טען כי אין מוצא פסול בהמשך הדיון בהתאם לסדרי הדיון הנהוגים, והותיר את ההחלה לשיקול דעת בית המשפט.

12. ביום 29.3.18 דחה בית המשפט את הבקשה להעברת הדיון בפני מותב אחר, מהטעמים הבאים:

א. בחינה קפנדית של חומר הראיות אליו נחשף בית המשפט עד לאותו שלב העלה כי אין בחומר הראיות שהוגש - הן לאור כמות החומר והן לאור איוכתו - לעורר ولو חשש קל שeofט מקטועית יתקשה להדיחקו (לפירוט ראו בעמ' 14 להלן).

ב. נדחתה טענת המבקש, לפיו בית המשפט עלול להתבטא בהליך גזרת הדיון באופן עשוי להוביל להיווצרות עילת פסולות בגין נאשמים הנוטרים, שכן חזקה על בית משפט מקטועי שמנע ממאמירות מהסוג המתואר. בנוסף, לבסוף, שארוע דומה התרחש בעניינו של הנאשם אחר בתיק זה - הנאשם 4 שהודה והורשע במסגרת הסדר טיעון ומותב זה גזר את דינו - לא התmesh "תרחיש הפסולות" שמשמעותם מתריעים הסניגורים.

בנסיבות אלה, נקבע שאין הצדקה להורות על העברת הדיון בשל האפשרות הערטילאית של התgebשות עילת פסולות עתידית.

ג. הסניגורים הפנו בטייעוניהם לת"פ 28759-05-15 מדינת ישראל נ'

מלכה (12.7.15) (להלן: "ענין מלכה"), שם התיר בית המשפט להעביר את הדיון בעניינו של מלכה - שהודה והפר עד מדינה, בשעה שמשפטם של שישה נאשמים נוספים שהואשםו עמו בכתב האישום המשיך להתנהל - בפני מותב אחר.

באותה פרשה, נטען שבמסגרת גזירת דין של מלכה תידרש התייחסות לתיאור מערכת היחסים בין לבין נאשמים אחרים. זאת, לאור טענותו שנגזר לביצוע המעשים על ידי אחד הנאשמים. במצב דברים זה, סבר בית המשפט כי התקאים חשש להtagבות טענת פסנות עתידית ביחס לנאים הנוראים, וכי להבטיח שבית המשפט יוכל לשמוע את משפטם - במיוחד לאור החשש שהחלפת המותב בשלב מאוחר תגרום להימשכות ההליכים - והuber ענינו של מלכה בפני מותב אחר. יוטעם, כי עילית פסנות עתידית - אשר על מנת למנוע העביר את הדיון בעניינו של מלכה בפני מותב אחר - נועדה להגן על יתר הנאים ולא על מלכה.

בשונה מענין מלכה, בעניינו לא נטען טענה עובדתית מקבילה, שעוררה חשש סביר כי יהיה בהליך הטיעונים לעונש בעניינו של המבקש כדי לעורר עילית פסנות עתידית ביחס ליתר הנאים, באופן שהצדיק את העברת הדיון. מכאן, נמצא שאין לגזר גזירה שווה מענין מלכה לעניינו.

במסגרת ההחלטה נקבע כי דיון הטיעונים לעונש בעניינו של המבקש יתקיים ביום 25.4.18 (להלן: "**ההחלטה בבקשת העברת הדיון**".).

13. ביום 11.4.18 הגיעו בא-כוח המבקש בקשה שכותרתה "בקשת לעיון חוזר", בהחלטתו המתוארת של בית המשפט, לפיה נדחתה בקשה המבקש להuber הטיעונים לעונש בעניין חלקו היחסי של המבקש, בהשוואה לחלקה הנטען של הנואמת, בכתב האישום המתוקן, ו"**בכדי שלא לפגוע בהגנת הנאשם וביכולתו לטען לחלקו היחסי**", התבקשה, בשנית, העברת הדיון בפני מותב אחר.

הקשה נומקה בכך שבכוונה בא-כוח המבקש לטעון במסגרת הטיעונים לעונש טענות בעניין חלקו היחסי של המבקש, בהשוואה לחלקה הנטען של הנואמת, בכתב האישום המתוקן, ו"**בכדי שלא לפגוע בהגנת הנאשם וביכולתו לטען לחלקו היחסי**", התבקשה, בשנית, העברת הדיון בפני מותב אחר.

14. ביום 15.4.18 דחה בית המשפט את הבקשת לעיון חוזר, מספר טעמים, ובעיקר אלה: העובדה שבית המשפט אינו יושב כערצת ערעור על החלטתו; בבקשת לא פורטו עובדות או נסיבות כלשהן שלא היו ידועות עבור למתן ההחלטה; היעדר מקור סמכות חוקי לעיון חוזר בבקשת מסווג זה.

למען הסר ספק, הובהר בההחלטה כי בא-כוח המבקש אינם מוגבלים בטיעוניהם לעונש (להלן: "**ההחלטה בבקשת לעיון חוזר**".).

15. ביום 17.4.18 הוגשה בקשה לדחיתת מועד הטיעונים לעונש, בשבועיים, ליום 2.5.18, בשל "נסיבות אישיות" של בא-כוח המבקש, בגין לא יכולו להיערכ למועד הטיעונים לעונש במועד. בבקשת לא פורטו מהן הנסיבות האישיות, ולמי מהסניגורים הן מתיחסות.

בהחלטתו ביום 18.4.18 דחה בית המשפט את הבקשת.

לאור טענת המבוקש כי החלטה זו היא בבחינת "הקש ששרב את גב הגמל", תובא ההחלטה כלשונה: "בשים לב לחולף הזמן מאז מתן ההחלטה (29.3.18), וממועד קביעת דין הטיעונים לעונש (29.3.18)", היה לסוגרים די והותר זמן להעיר לדין. בנסיבות אלה, ולאור יומנו העמוס של ביום"ש, אין די בnimok העמוס שצווין בבקשתה (צ"ל: "נסיבות אישיות") - שלא ברור למי משני הסוגרים הוא מתיחס - כדי להצדיק דחיתת הדיון. לאור כל האמור, הבקשתה נדחתת" (הטעות במועד ההחלטה הדין במקור - י.ל.) (להלן: "ההחלטה בבקשתה לדחיתת מועד הדיון").

16. ביום 22.4.18 הגיעו בא-כוח המבוקש בקשה זו לפסילות שופט.

טעמי הבקשה

17. לטענת בא-כוח המבוקש, מכלול הנسبות בעניינו של המבוקש מעלה חשש ממשי למשוא פנים כלפי המבוקש ובאי-כוחו, השזר כחות שני לאורך ניהול ההליך כולו, וזאת מהטעמים הבאים:

א. ההחלטה בבקשתה לדחיתת מועד הדיון - לטענת בא-כוח המבוקש, ההחלטה זו היא "הקש ששרב את גב הגמל" והוא שהוביל להגשת הבקשה דן.

لطענת בא-כוח המבוקש, דחיתת הדיון בשבועיים לא הייתה גורמת נזק לניהול ההליך. בא-כוח המבוקש הדגשו כי בעניינו של נאשם אחר, ב"תיק המקרה" המנוהל בפני מותב אחר, ואשר הודה לאחרונה במסגרת הסדר טיעון, נקבע מועד טיעונים לעונש לחודש יוני 2018. בא-כוח המבוקש סבורים כי לגור הדין ולהסדר האמור **"יש השלכה על העונש שייגור בעניינו של הנאשם שלפנינו"**.

הסוגרים הדגשו כי הנسبות האישיות, בגין נתבקש דחיתת הדיון, מוצדקות וכי **"היעלה על הדעת שב"כ הנאשם צריך לפרט בתיק תקשורת" כי נולדה לו, בשעה טובה, תינוקת פגעה ביום 30.3.18 והייתה מאושפצת חמישה ימים בפגיה ... (וכי) ב"כ הנאשם האחר צריך לפרט בתיק תקשורת ורבי סיקור כי הוא נפל למשכב?"**.

לפי הטענה, דחיתת הבקשה, "ובמיוחד באופן בו נעשתה", מהוות אינדיקטיה ברורה למשוא פנים, ו"נעודה לספק יציר נקודות של בית המשפט" לאחר שהمبוקש ביקש עברת דין הטיעונים לעונש בפני מותב אחר.

ב. הערות אישיות - לפי הטענה, בית המשפט הפנה לאי-כוח המבוקש הערות אישיות "באופן שחוותר תחת הכבוד הבסיסי לפי בית המשפט הנכבד צריך לנוהג בצדדים". בא-כוח המבוקש הביאו דוגמה יחידה להתבטאות כזו, האמרה - שכי שיפורט בהמשך, כוונה למותב עצמו - **"כנראה שיש קורלציה הפוכה בין הוותק למקצועות"** (פרוטוקול, עמ' 886, ש' 9).

ג. הציג הסדר הטיעון - במעמד הצגת הסדר הטיעון, הקראי בית המשפט לmobוקש את עובדות כתוב האישום המתוקן בו הודה, וביקש את אישור

ה המבקש לדברים. זאת, בפני נציגי התקשרות שנכחו באולם בית המשפט. לפי הטענה, היה בכך כדי לבייש את המבקש.

ד. **בחינה דקדקנית של נוכחות המבקש ובאי-כוחו** - לפי הטענה, בית המשפט נהוג להקפיד באופן דקדקני על נוכחות המבקש ובאי-כוחו באולם במהלך הדיונים, ונוהג לגעור ולנזהף בבקשתו ובבאי-כוחו כשהם נעדרים. כך, גער בית המשפט בbai-coch המבקש, עת יצא המבקש במהלך דיון הוכחות מאולם הדיונים, מבלתי שקיבל את רשות בית המשפט. לטענת盎 bai-coch המבקש "מדובר באדם בעשור החמישי לחיו. היעלה על הדעת כי זה יבקש רשות בית המשפט לצאת לשירותים?". בהזדמנות אחרת, התרעם בית המשפט עת הודיעו לו Bai-coch המבקש כי זה יאוחר במקצת לישיבת ההוכחות, מאחר והוא חש בטוב. כשנכנס המבקש לאולם, מספר דקות לאחר שהחל הדיון, ביקש בית המשפט מה המבקש להסביר את פשר האיחור, והכל בפניו כלל הנוכחים באולם, ובهم נציגי התקשרות. בנוסף, ניהל בית המשפט רישום שעות דקדקני בדבר נוכחות盎 bai-coch המבקש בדיוני ההוכחות.

לפי הטענה, מוגמות אלה עולה כי התנהלות בית המשפט כלפי המבקש ובאי-כוחו מכונה וירדת לדקויות שאין לצורך, ועלה ממנה משוא פנים וחוסר יכולת לדון בעניינו של המבקש באובייקטיביות.

ה. **בית המשפט נחשף לריאות בלתי קובלות** - לטענת盎 bai-coch המבקש, בית המשפט נחשף עד כה "למיידע בלתי קובל בעניינו של הנאשם ומילא נחשף שלא לצורך לריאות רבות ולתמונה משחרה בעניינו". לפי הטענה, בית המשפט לא היה נחשף ל"מסת ראיות" זו, אלמלא נדחתה בקשה הסיגורים לדוחות את תחילת שמיעת ההוכחות בתיק.

ו. **אמירת בית המשפט, בישיבת 19.3.18, שם בכונת盎 bai-coch המבקש לטען טענות פסולות, זו תדחה** - במהלך הדיון בבקשת העברת הדיון לפני מותב אחר, ביום 19.3.18, שאל בית המשפט את盎 bai-coch המבקש אם מדובר בבקשת פסולות. הסיגורים הבHIRו, שוב ושוב, כי אין מדובר בבקשת לפסול את המותב כי אם בבקשת העברת הדיון למותב אחר. לנוכח טענת עו"ד זילברמן כי בית המשפט נחשף לריאות שאינן קובלות באופן העולול להקים עילת פסולות, הבHIR בית המשפט לבאי-כוח המבקש, כי לא מתקיימת בעניין זה עילת פסולות וכי אם יבחרו盎 bai-coch המבקש לטען לפסולות בעניין זה הרי שהבקשה תדחה על אתר (פרוטוקול, עמ' 887).

ז. **שאלות יזומות ביחס לחלקו של המבקש** - מקריאת פרוטוקול ישיבות ההוכחות שהתקיימו מאז מתן הכרעת הדין בעניינו של המבקש, עולה כי בית המשפט ממשיך בשמיעת עדויות רלבנטיות לבקשתו ואף שואל, באופן אקטיבי ויזום, על מעשי ומעורבותו של המבקש במעשים, והכל כשה המבקש ובאי-כוחו אינם נוכחים.

לטענת בא-כוח המבוקש, מהאירועים המתוארים עולה כי בית המשפט עוזן את מבקש ואת בא-כוחו, ומפגין כלפיהם חשדנות. כי התנהלות בית המשפט אינה פתוחה לשכנווע, התבטאויותו כלפי המבוקש ובאי-כוחו אין מן העניין וכי קיימים ממשי לעיוות דין בעניינו של המבוקש. לפי הטענה, אין מדובר בתוצאות סובייקטיביות של המבוקש ובאי-כוחו, כי אם **"עסקינו בהליך שיפוטי שאיננו נושא גון אובייקטיבי כלל, ולא אפשר לנאים הגנה רואה ואפקטיבית כמתחייב ומכמתבוקש בדיון."**

18. לחילופין, עתרו בא-כוח המבוקש, כי מחמת מראית פני צדק, בנסיבות המוחדות של עניינו, יעביר בית המשפט את המשך הדיון בעניינו של המבוקש, ל莫ותב אחר.

עמדת המשיבה

19. בתגובה טענו בא-כוח המשיבה, עזה"דaben חן ועקריב, כי לגשת המדינה לא מתעורר חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט מטעם בית המשפט, לא סובייקטיבי ועדאי שלא אובייקטיבי. בנוסף, נטען כי לא מתקיימת כל פגעה במראית פני הצדקה. זאת, בהתבסס על הפסיקה הקיימת ועל ההיגיון והשכל הישר. משכך, סברו בא-כוח המשיבה כי יש לדוחות את בקשה הפסולות.

מסגרת נורמטיבית

20. הוראת החקיקוק הרלוונטית לעניינו קובעה בסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984, הקובע:
"שופט לא ישב בדיון אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט"

בסדרה ארוכה של פסק-דין נקבע כי המבחן לקיומו של חשש ממשי הוא התקיימותה של "אפשרות ממשית", בשונה מחשש סביר, לקיומו של משוא פנים. עוד נקבע כי מדובר בבדיקה אובייקטיבית, להבדיל מתחושתו הסובייקטיבית של בעל דין:

"לא רגשות סובייקטיביות מיוחדת של הנאשם היא הקובעת לעניין פסולות שופט אלא השאלה היא אם הוכחה אפשרות ממשית מבחינה אובייקטיבית של משוא פנים בניהול המשפט"

(ע"פ 619/82 **כדרי נ' מדינת ישראל** לז (1) 56 (7.12.82)).

ביחס לתוכנו של מבחן האפשרות ממשית, נפסק:

" מבחן האפשרות ממשית ממשועתו שהשופט ייבש לעצמו עמדה (סופית) בעניין נושא

הדיון השיפוטי, באופן שאין עוד טעם בהמשך רגיל של המשפט ('המשחק מכור'). משמעות הדבר הינה כי אין מקום לצפות לכך שהשופט הינו חסר פניות (impartial). גיבוש העמדה יכול שנגבו מדעות קדומות שיש לו לשופט כלפי מי מהצדדים, או כלפי נושא המשפט, מבלתי שקיים סיכוי ממש כי שכנוו (ראציאונלי) יביא לשינוי העמדה. ושוב: לא די בכך שיש לו לשופט דעה בעניין נושא המשפט. לשם פסילת שופט צריך שתהא לו דעה קדומה וצריך להראות כי אין כל סיכוי שדעתו זו תשתנה במהלך המשפט. אכן, פסילתו של שופט בשל דעתו (קדומות) אפשרית איפוא רק מקום שדעתו של השופט 'נעולה' ואין הוא 'פתוח' לשכנוו ולשינוי'.

(בג"ץ 2148/94 גלברט נ' נשיא בית המשפט העליון ווישב-ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחברון, השופט מאיר שמגור, מח (3) 573, 607 (19.5.94).

21. ביחס לבקשת פסילות המוגשות בשל החלטות הקשורות בניהול המשפט, פסק בית המשפט העליון:

"...בקשה לפסול שופט בשל החלטות בקשר לניהול המשפט כרוכה בהתמודדות בין שני אינטרסים. מצד אחד עומד האינטרס של עשיית צדק, לרבות מראית הצדק. אינטרס זה עשוי לתמוך, במקרה מסוים, בטענה שיש לפסל שופט בכלל החלטות בקשר לניהול המשפט. אולם מן הצד השני עומדת האינטרס של ניהול השפיטה באופן תקין ויעיל. ודוק. במצב זה אין מדובר רק בניהול הייעיל של משפט מסוים, שבו מועלית הבקשה לפסילת השופט, אלא בניהול הייעיל של משפטים בדרך כלל. היכן? לשופט הוענקה מרota על אלום המשפט, כדי שיוכל למלא את תפקידו כראוי, עד כדי סמכות להעניש את מי שמריע לניהול המשפט. חשוב הדבר, לא רק מבחינתם של בעלי הדין אלא גם מבחינת החברה כולה, שהשופט יפעיל את הסמכות המוקנית לו באופן ענייני, לפי מיטב הבנותו, כפי שהנסיבות מחייבות. וሩ הדבר אם יחשש שהפעלת הסמכות, אפילו היא נכונה וראוייה בנסיבות העניין, תביס טענה של משוא פנים עד כדי פסילה. חשש זה עלול לערער את מעמד השופט, עניין הכספיים למרותו ואולי אף בעניינו עצמו. התוצאה עלולה להיות שופטים לא ינולו כיאות, בכלל החרב המתהפקת של הפסילה, והציבור כולם ימצא ניזוק.

אין זה חשש בעלמא. במיוחד כך מושם שעשוים להיות בעלי דין שיבקשו לנצל את העילה של משוא פנים, לא מושם שהם חרדים לצדק, אלא מושם שפסילת השופט עשויה לשרת אינטרס של בעל הדין. אפשר, למשל, שבעל דין יהיה מעוניין לפסל את השופט הדן בעינינו מושם שיצא לו שם של שופט חמיר. אפשר אולי שבעל דין יהיה מעוניין להאריך את משך המשפט מטעם זה או אחר. אפשר גם שבעל דין יזכה ליתרון טاكتי מסוים אם המשפט יועבר לשופט אחר ותינטן לו הزادנות לחזור מחדש עד מסוים. אפשר שבעל דין יהיה סבור שיכוחו לו יתרונות אחרים מן הפסילה של שופט. עד כדי כך שקיימת אפשרות שבעל דין ינסה להרטיע שופט ממצב שבו יהיה בידו לטעון כי השופט מגלה עוינות כלפי וכי, מושם כך, יש לפסל אותו בשל משוא פנים".

(ע"פ 1988/194 דני ברاؤן נ' מדינת ישראל, מch(3) , 608, 628-627 (19.06.94)).

22. בית המשפט העליון עמד לא פעם על חובת בעל דין להעלות טענות פסולות בהזדמנויות הראשונות הנקראת בדרכו, בהתאם להוראת סעיף 146 (ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב- 1982 (להלן: "החסד" פ"). כך, למשל:

"טענת פסולות איננה בגדר נשק סודי, אשר אותו שומר באמצעותו מי שגורס דבר קיומה של עילה של פסולות, עד שיבוא מועד נוח להעלאתה.
מי שמקש להעלות טענה כאמור, חייב לעשות כן בהזדמנויות הראשונות הנקראות לו, הינו בישיבה הראשונה של בית המשפט המתקיים לאחר שנודעה עילת הפסולות".
ע"פ 2113/91 מדינת ישראל נ' עמוס בן שלמה יהודה, מה(3) 790 (3.7.91).

מן הכלל אל הפרט

23. לאחר שבחןתי בסודיות ובקפידה את טעמי הבקשה, את תגובת אי-כוכ המשיבה ואת מכלול הנسبות, הגעתו לכלל מסקנה, שאין במכלול הנسبות המובאות בבקשתו כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט, ואף לא מראית עין של חשש זהה, באופן שלא קמה עילת פסולות, ולפיכך דין הבקשה להידחות. להלן יפורטו טעמי.

לשם הנוחות, ידונו טענות המבקש כסדרן.

א. ההחלטה בבקשת לדחית מועד הדיון

להשquette, הנימוק - לפיו, כביכול, יש בהחלטה, בבקשת לדחית הדיון, כדי "לבטא בצורה האובייקטיבית והברורה ביותר את משוא הפנים של בית המשפט" - ממחיש, באופן האובייקטיבי והברור ביותר, את היעדר משוא הפנים של בית המשפט, את היעדר עילת הפסולות ואת חריגות הבקשה, כפי שטענו אף בא-כוכ המבקש (ראו סעיף 7 לבקשתה).

בקשה לפסולות שופט, שעילתה העיקרית - אף לשיטת המבקש וסניגורי, היא דחית בקשה לדחית מועד הדיון - כמו הבקשה שלפניי, היא בקשה האומרת דרשו. שכן, היא מעוררת תהcosa של ניסיון לבחירת מותב.

כל נאשם, ללא יוצא מן הכלל, זכאי למשפט הוגן ולשיפוט אובייקטיבי ונוטול משוא פנים.

זכות זו, אינה כוללת, בשום פנים ואופן, זכות מוקנית לבחירת המותב שידון בעניינו של הנאשם, או לקביעת מועד הדיון.

מושכלת יסוד היא שנייהל הדיון נתון לשיקול דעתו של בית המשפט. הזמן השיפוטי הוא משאב ציבורי יקר ערער לפיך, מחובבת בית המשפט לנוהל את יומנו ואת זמנו ביעילות ובאופן מושכל ו邏輯י.

יומנו של המותב עמוס במיוחד. מותב זה שמע ראיות 5 ימים ברצף בשבוע (בימי א', ג' וה' שמע המותב, במסגרת הרכב, ראיות בתפ"ח 24984-07-15 (המכונה פרשת "512"), ובימי ב' וד' שמע המותב ראיות בתיק

זה, ומנהל דיןדים בתיקים נוספים).

בנסיבות אלה, חובת ניהול הזמן השיפוטי ביעילות מוגברת. לכל שינוי בלוח הזמנים השלכות על ניהול תיקים אחרים.

בנסיבות המתוירות, בדונו בבקשת לדחיתת מועד דיון, זכותו וחובתו של בית המשפט לעורך איזון ראוי, בין הצורך לשמור על הקצאת הזמן השיפוטי הרואי, בהתאם לתוכנן המקורי שנקבע ביום בית המשפט, לבין הצורך לשינוי לוחות הזמנים, המתבקש, בעקבות שינויים בלתי צפויים, שהם חלק בלתי נפרד מצרכי החיים - הן של נאשימים, הן של ב"כ הצדדים ולעתים אף של בית המשפט עצמו.

הדרך היחידה לעריכת איזון זה היא באמצעות בחינת הנימוק העומד בסוד הבקשה, או הצורך, לדחיתת הדיון. עקרון זה מתבטא באופן מוחשי אף בהנחיות הנשייה (נווה טיפול בבקשת לשינוי מועד דיון).

בහיעדר נימוק של ממש, לדחית הדיון - לדעת בית המשפט, התיבה הכלכלנית והעומומה, "נסיבות אישיות", אינה עומדת בתנאי זה - לא זו בלבד שאין בבקשת לדחיתת דיון כדי ללמוד על משוא פנים, ואףלו לא מראית עין של משוא פנים, אלא שקבלת בקשה לדחיתת דיון, במתכונת המתוירות, משמעה, מתן אפשרות לسنגורים, לשלוט, בהבל פה ("נסיבות אישיות") בניהול ההליך, ואפשרות לפגיעה בנאשימים בתיקים אחרים.

אשר לטענת הסנגורים כי "לא עללה על הדעת" שידרשו לפרט נסיבותיהם האישיות בכתב, בתיק הזהה לחשיפה תקשורתית רחבה,ברי כי אם הסנגורים היו מבקשים לפרט את נסיבותיהם האישיות בפני בית המשפט, במעמד הצדדים בלבד, היה בית המשפט נערר לבקשתה.

במאמר מסגר יצוין כי הבקשה הוגשה לבית המשפט ביום 18.4.2022, שעה 15:24 (ראו רישום מועד קליטת הבקשה במערכת נט המשפט). שעה קלה בלבד לאחר הגשתה פורסם בתקורת דבר הגשת הבקשה ("וירטואלית ישראל בитנו לשעבר שהורשע בשוד מבקש לפסול השופט שיגור את דיון", כתבה מאות זהור שחיר ותומר גנון, "כלכליסט", פורסם ביום 18.4.2022, שעה 16:34). בית המשפט נחשף לבקשת רק לחרת הגשתה, ביום 18.4.2022, בשעות הבוקר. למרבית הפטעה, מלאה "נסיבות האישיות" החסויות פורטו בתקורת, לפני הדיון בבית המשפט בבקשתה.

בעיני בית המשפט, לא עללה על הדעת, שנסיבות אישיות, שככזוכן לא ניתן לפרט, מטעמי צנעת הפרט - בבקשת לדחית הדיון, שהן הבסיס לה - יפורטו בהרחבה באמצעות התקורת, להמחשת "משוא הפנים" הנטען של בית המשפט, להצדקה בבקשת פסנות. דזומה שהדברים מדברים بعد עצמן ואין צורך להרחיב מעבר לכך.

המשמעות המעשית של היונית לבקשת לפסלת שופט, מהטעם העיקרי של דחיתת בקשה, בלתי מנומקט, לדחית הדיון - כמו הבקשה שבפניי - היא התפרקות בית המשפט משיקול דעתו והעברת מושכות ניהול ההליך לידי הסנגורים, בין היתר, באמצעות מתן אפשרות לנאים, או לבאי-כוחו, לבחור את זהות המותב שידון בעניינו, או לקבוע את הלוחות הזמנים של ההליך. לכן, בית משפט זה, אינו רשאי, ולא יתן את ידו.

ב. הערות אישיות

אין בדברי בית המשפט בישיבת 18.3.2019, לפיהם: "**כנראה שיש קוילציה הפוכה בין הוותק ובין המקצועיות**" כדי להציג על משוא פנים כלפי המבקש או בא-כוחו. כפי שיובהר להלן, הדברים כוונו למוטב עצמו ולא לבאי-כוחו המבקש. להשלמת התמונה יבואו להלן במלואם חילופי הדברים בין בית המשפט לבין בא-

כח המבחן:

"עו"ד ברדי'קסי: כבודו עוד נקוה (צ"ל: "נקודה") אחת,

כב' הש' לוי: כן,

עו"ד ברדי'קסי: אני יודע שופט כביר כל קובל,

כב' הש' לוי: אני לא רוצה להגיד שופט מקטוע,

עו"ד ברדי'קסי: שופט מקטוע, כל שופט במדינת ישראל,

כב' הש' לוי: כן,

עו"ד ברדי'קסי: וכל וחומר כבודו שהוא שופט מקטוע מנוסה וראוי, ואם חיללה חשוב שאנחנו מטילים פגט,

כב' הש' לוי: כנראה שיש קורלציה הפוכה בין הוותק למקצועיות,

עו"ד ברדי'קסי: מטילים פגט במקצועיותו, חיללה, גם, כבודו גם, אני לא רוצה חיללה להשוו את כבודו אליו, אבל גם אני אם אני היום נחשף לחומר וצריך לעשות סוג של הפרדה בין האונה הימנית לאונה השמאלית, עוד שבוע שבועיים, הם, שבוע הבא הם מביאים כבר אנשים בהתאחדות היזמים..."
(פרוטוקול, עמ' 886).

מקרהת חילופי הדברים עולה בברור כי הערת בית המשפט הייתה צינית, וכוונה למוחב עצמו. בתגובה זו ביקש בית המשפט לשחק לسنגורים, כי להבנתו, הדרך הלוגית היחידה לישב את הסתרה בין הבעת האמון של הסנגורים במקצועיותו ובניסיונו של המותב, לבין הבקשה להעברת הדיון בפני מותב אחר (בשל היחסות כביר כל ראיות בלתי קבילות) היא ש"כנראה שיש קורלציה הפוכה בין הוותק למקצועיות". מתגובת עו"ד ברדי'קסי עליה בברור כי תגובת בית המשפט הובנה כך על ידו. בנסיבות אלה - שהtagובה, כאמור, כוונה למוחב עצמו, ולא למי מהצדדים - במקרה הטוב, לא ברור על מה נסמכת הטענה, לפיה, כביר כל הדברים נאמרו "בלשון פוגעת" או כי הם "חותרים תחת הכבוד הבסיסי" כלפי הצדדים.

ג. הציגת הסדר הטיעון

מחובתו של בית המשפט לוודא, בטרם יכירע דיןו של הנאשם, כי הנאשם מבין את העובדות בהן הוא מודה וכי הוא מכיר את התשתית העובדתית של כתב האישום. لكن, בכל עת שנאים מבקש לחזור בו מכפירותו - על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בcpfira גורפת ומפורטת כפי שהיא בעניינו של המבחן (ומטעמים נוספים הгалומים במוסד "הסדר הטיעון", ובעיקר, "בעית החף") - נהג בית המשפט להזכיר לנאים את עובדות כתב האישום,

על מנת לוודא כי הנאשם מבין במה הוא מודה. זאת, חלק אינהרטני מזכותו של כל הנאשם למשפט צדק, אף למען מראית פניו הצדק, על מנת שהמשפט לא יראה, חיליה, כמוין "סרט נע", שבו בא-כוח הצדדים מנהלים שיח מעל לראשו של הנאשם. כך נעשה גם בעניינו של המבוקש.

mobnet טענת הסניגורים כי המעד, בפני כלל הנוכחים באולם בית המשפט וביהם גם נציגי התקשרות, לא היה נעים למבוקש. ואולם, פומביות הדיון עקרון יסוד הוא במשפט הישראלי. זאת, מעבר לכך שההיליך הפלילי עצמו אינו חוויה חיובית בהכרח.

ו吐ם, כי לו היו מבקשים הסניגורים לקיים את הדיון שלא במעמד התקשרות היה בית המשפט שוקל בקשתם ומאזן בין השיקולים השונים. בקשה כזו לא עלתה בדיון, וממילא לא נדונה.

ד. בחינה דקדקנית של נוכחות המבוקש ובאי-כוחו

בית המשפט אכן מקפיד על נוכחותם של בעלי דין ובאי כוחם בדיונים בעניינים - כמתחייב מסעיף 126 לחס"פ, הקובע כי לא ידון אדם בפלילים אלה בפניו - ולאחר מגונגו זה בעניינים של המבוקש ובאי-כוחו.

האפשרות שבה כל הנאשם יוכל לבית המשפט בשעה המתאימה לו, או יצא מבית המשפט ללא נתילת רשות, היא שאינה מתقبلת על הדעת.

כידוע, על פרוטוקול הדיון לשקף באופן מדויק ככל שניתן את מהלך הדיון, לרבות נוכחות בא-כוח הצדדים והנאשמים. לפיכך, לא ברור מדוע יש בהקפדה זו של בית המשפט, על נוכנות הרישום בפרוטוקול, כדי להקים עילית פסלות.

לאור כל האמור, אין מוצא שיש בדוגמאות שהובאו בבקשתה בעניין זה, כדי לעורר, ولو חשש דחוק, אפילו של מראות עין, למשוא פנים בעניינו של המבוקש.

ה. בית המשפט נחשף לריאות בלתי קבילות

בהחלטה בבקשתה להעברת הדיון למותב אחר, התייחס בית המשפט לטענה זו של המבוקש. לאחר שבבקשה זו חוזר המבוקש על הטענה, מבליל להוסיף עליה נתונים חדשים כלשהם, אין אלא לחזור על התשובה לטענה זו, כלשונה, כפי שפורטה בהחלטה מיום 18.3.2018:

"חזקת על בית המשפט שהוא מקצועני, Sicherung bei den Gerichten, על בסיס ענייני ואובייקטיבי."

ברות זו, הלכה היא כי אין בחשיפה למידע בלתי קובל כדי להביא לפסילת שופט, זאת, "שכן חזקה על השופט כי מקצועותו אפשר לו להטעם מחומר זה ולהפריד בתודעתו בין החומר הקובל לבין זה שאינו קובל" (יגאל מרצל דיני פסנות שופט (2006) עמ' 299). חריג לעקרון זה הוא מקרה שבו נחשף בית המשפט למסה קריטית של חומר ראיות בלתי קובל, שהוא "כח מקייף ויסודי עד שקיים החשש שגם שופט מקצועי לא יכול להדיחקו" (ע"פ 6752/97 פרידן נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 329, 334 (1997); ראו גם: ע"פ 2068/2002 דרי נ' מדינת ישראל (23.3.18); ע"פ 8821/07 סעד נ' מדינת ישראל (21.1.18)).

בחינה קפנדית של חומר הראיות אליו נחשף בית המשפט עד לשלב זה של הדיון, מעלה כי אין בחומר

הראות שהוגש - han la'or camot ha'chomer v'hon la'or ai'coto - le'avor v'lou chesh k'l shofet makzoui yitkasha la'dechikno.

לבית המשפט הוגש תמלילי האזנות סטר לשיחות שקיים המבוקש עם אחרים. ביום 18.3.6, ביקשו בא-יכוח המבוקש לקיים דיון בשאלת קובלות האזנות הסטר, בפני מותב אחר. הבקשה לא נומקה. בטרם נדונה, התיארה הבקשה עם גיבוש ההסדר. בחינת תמלילי השיחות מעלה שרובן קשורות לאישומים שאפילו לא ייחסו למבוקש בכתב האישום המקורי, ומיעוטן קשורות לעבירות בהן הודה המבוקש והורשע. אף אם קיבל את טענת הסניגורים - לפיה, כביכול, מדובר בראיות בלתי קובלות בעניינו של המבוקש - אני סבור שיש **בנסיבות בית המשפט, לתמלילי השיחות כדי לפגוע, והוא זה, יכולות בית המשפט לגוזר את דינו של המבוקש על בסיס ענייני ואובייקטיבי**" (ראו סעיף 16 להחלטה).

זאת ועוד.

בישיבת 19.3.18, במסגרת הדיון בבקשת העברת הדיון למותב אחר - שנומקה, בין היתר, בהיחפותו לכארה של בית המשפט לריאות בלתי קובלות בעניינו של המבוקש - אישרו הסניגורים, בתשובה ישירה לשאלת מפורשת של בית המשפט, בהקשר זה, כי אין מדובר בבקשת פסולות.

אילו סברו, המבוקש או באי כוחו המלומדים, באמת ובתמים, כי יש בהיחפות בית המשפט לריאות בלתי קובלות, כדי להקים עילת פסלות, מחייבת היה להעלות את הטענה בהזדמנות הראונה האפשרית. בנוספ', קשה להלום, כיצד עילה זו, שבמועד מוקדם לא הקימה עילת פסלות, השתכלה, בחלוּף זמן קצר, לכדי עילת פסלות.

לא זו אף זו.

אין בטענה, בלבד, של הסניגורים - לפיה כביכול נחשף בית המשפט לריאות בלתי קובלות - כדי להפוך אותן, באופן אוטומטי, לבלתי קובלות.

יודגש כי מדובר בטענה בעלמא, בלתי מנומקת, שהועלתה על ידי הסניגורים, במהלך הדיון שקדם להרשעת המבוקש. הטענה לא נדונה ולא הוכרעה. לפיכך, התיאור בבקשת לפיו בית המשפט "נחשף, לריאות בלתי קובלות, עובר להרשעת הנאשם" אינו קרוב אפילו למציאות.

לאור כל האמור, אף בטעם הנטען אין כדי להקים, ولو מראית עין, של חיש למשוא פנים.

. **אמירת בית המשפט, בישיבת 18.3.18, שם בכוונת בא-יכוח המבוקש לטען טענת פסלות, זו**

תדחה

כפי שניתן להיווך מקריאת פרוטוקול הדיון המקורי, דברי בית המשפט נאמרו לאחר שמעשית, סיימו הסניגורים לטעון טענותיהם להעברות הדיון בפני מותב אחר. מאחר שמייקומה הגיאומטרי המדויק של הבקשה להעברת הדיון לא היה ברור, בתגובהו המתוארת, ביקש בית המשפט לקבוע את "גבולות הגזרה" של הטענה, ושיקף בפני הצדדים את עמדתו, כי עילות הבקשה אין מגעות אפילו לרף התחתון של חיש למשוא פנים, ולפיכך אין בהן כדי להקים עילת פסלות.

הבא Soror העולה מהניסיון לבס שחש ממשו פנים על הטענות זו של בית המשפט, מתבטה בכך שני הסניגורים עצם, במעמד הדיון, הביעו עדשה זהה לעמדתו המתוארת של בית המשפט, וחזרו וטענו - לא פחות מאשר פעמיים - כי איןם עותרים לפסילת המותב:

"עו"ד ברדי' בסקי: לא ביקשו פסליות,

עו"ד זילברמן: לא ביקשו פסליות,

כבר הש' לוי: תרצו לטעון? תענו,

עו"ד ברדי"בסקין: לא ביקשו פסליות,

כב' הש' לוי: ואני אשמח שתהיה החלטתך,

עו"ד זילברמן: אדוני, לא ביקשו פסליות,

עו"ד ברדי'ץ' בסק'ן לא ביקשו,

עו"ד זילברמן: ביקשנו שהתיק יועבר"

(פרוטוקול, עמ' 887, שורות 16-23)

שאלות יזומות ביחס לחלקן של המבקש

כתב האישום מייחס למבחן ולנאשמת - שהמבחן שימש כעוזרה של בתקופה הרלוונטי לכתב האישום - עיריות שבוצעו בצוותא חדא.

במהלך שמייעת העדויות, אף לאחר מתן הכרעת הדיון בעניינו של המבוקש, התייחסו חלק מהעדים - למשעים שעשו או לדברים שאמרו - המבוקש והנאשمت. בנסיבות אלה, כאשר נשמעה עדות, ולא ברור היה חילקה של הנאשמת במשעים אליהם התייחסה העדות, ביקש בית המשפט הבירה מהעדים, ושאל מה נעשה או נאמר על ידי הנאשمت ומה על ידי המבוקש. זאת, על מנת לבדוק את חילקה של הנאשمت, שאחורייתה טרם הוכרעה.

ברוי כי בית משפט מחייב לא יגוזר את דיןו של המבוקש בגין מעשים שלא הודה בהם במסגרת כתוב האישום המתווך, בדיק כפי שלא יכול היה את דינה של הנאשמה בגין מעשים שהמבקש הודה בהם, אך לא הוכחו, מעבר לכל ספק סביר, בmansetta של הנאשמה.

סבירו שמדובר בתוצאה בלתי מתחכמת על הדעת. קבלת טענת בא-כוח המבוקש בעניין זה, תוביל לתוכאה האבסורדית לפיה, במשפטים מסוג זה - שבhem חלק מהנאשמים מודים, והיתר בוחרים להמשיך לנחל את משפטם - לא יוכל בית משפט, לגזר את דין של הנאשמים שהווו ולהמשיך לדון בעניינים של יתר הנאשמים, ולא יהיה מנوس מפיצול את הדיון למוטבים שונים.

הפרקטייה הנוגגת במשפטנו מלמדת שבמשפטים רבים נאשמים, שבהם חלק מהנאשמים מודים, אין כל מנעה שאוטו מותב יجازר את דין של הנאשמים שהוא, וימשיך בשמייעת ראיות בעניינם של הנאשמים אחרים. בכל הכבוד, בעניינו של המבחן לא הועלה טעם ענייני כלשהו, המצדיק סטייה מהפרקטייה הנוגגת המתוארת.

סיכום

24. בחינת מכלול טענות המבחן, בבחן "האפשרות המשמשת" לקיומו של משוא פנים בהליך המשפט, מבילה, לעניות דעתך, למסקנה כי אין באיזו מטענות המבחן, או בהצטברות הטענות, כדי לעורר ولو חשש דוחוק לקיומם של משוא פנים, או אף מראית עין של משוא פנים, בעניינו של המבחן.

25. כפי שצוין בהחלטה בעניין העברת הדיון למותב אחר, הרוי שחובת השיפוט חובה השופט היא:

"**casus probandi** על שופט לפסול עצמו במקום שהנתנים מחייבים זאת, כן חובה עליו שלא לפסול עצמו מקום שהנתנים לפסילה אינם מתקיים. חובת השיפוט היא חובת השופט" (ע"פ 5756/95 עדנאן עתמנה נ' מדינת ישראל (17.12.95))

משນצוא כי בעניינו של המבחן לא קמה עילה לפסלות המותב, הרוי שלא זו בלבד שהדין אינו אפשר לבית המשפט להשתחרר מחובתו, אלא שהוא מחיבו לקיום את חובת השיפוט.

סוף דבר

.26. לאור כל האמור לעיל, נדחת הבקשה לפסילת המותב.

בחלוף המועד להגשת ערעור יודיעו בא-כוח המבחן, בכתב, לבית המשפט ולמאמינה, אם הוגש ערעור על ההחלטה.

אם לא יוגש ערעור ישמעו הטיעונים לעונש ביום 6.5.18 ساعה 9:00.

אם יוגש ערעור, יקבע המשך הדיון בעניינו של המבחן, בהמשך, בהתאם להחלטת בית המשפט העליון בערעור.

המציאות תשלח ההחלטה לצדים ותודה טלפונית קבלתה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 5 ימים ממועד קבלת ההחלטה.

ניתנה היום, י"א איר תשע"ח, 26 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.